

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egész évre 120 dinár
 Félévre 60 dinár
 Negyedévre 30 dinár
 Egy óra 10 dinár
 Egyes szám ára fél dinár

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felkz szerkesztz: **Dr. MARA JENÓ**

SZERKESZTÉSÉGE ÉS KIADÓRHIVATAL
 Obiljeva (Zapolya) utca 1.
 Szerkesztzég telefonszáma 22
 Kiadóhivatal telefonszáma 21
**MEGJELENIK MINDENNAP, HÉTFÓ ÉS
 ÜNNEPEK UTÁNI NAPOK KIVÉTELEVEL.**

Vetkzi Beeskerek, 1922.

II. évfolyam, 30. szám.

Csütörtök, február 9.

Olaszország és az SHS királyság.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, febr. 7.

Antonovity római és Markovity zárai SHS követ, két nap óta Beogradon tartózkodik. A követek tegnap referáltak dr. Ninesity Momcsillónak a két ország közötti viszonyról. Kijelentették, hogy a két állam között teljes az egyetértés és remélik, hogy a jövőben még bensőségesebb lesz a közeledés. A dalmáciai harmadik zóna kiürítése is már csak rövid idő kérdése s ezzel az SHS állam és Olaszország közötti ellentétek véglegesen megszűntek.

A vidovdani merénylet.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, febr. 7.

A régens elleni merénylet bűnügyében a ma délelötti tárgyaláson a védők kérelmére újabb tanukat hallgattak ki. Többek között Kosztity Dusan beogradi detektivet, aki a vádlottak állítása szerint a legtöbbet kizozta és verte őket és akinek erőszakoskodása miatt vallották magukénak a felsorolt bűntetteket. Ezután olyan tanuk elbeszélését vették jegyzőkönyvbe, akik a terheltek kihallgatásakor jelen voltak. Délelött tizenegy órakor kezdette a vádbeszédét az államügyész. Felsorolta a terhelő adatokat és bizonyítékokat és kérte valamennyi vádlott szigorú elítélését.

Szlovenszkó a korrupció fészke.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Wien, febr. 7.

Az Arbeiter Zeitung közli, hogy Pausik képviselő a költségvetési vita alkalmával nagyhatású beszédet mondott a prágai képviselőházban a Szlovenszkóban uralkodó viszonyokról. Pausik kijelentette, hogy az országnak ez a része a korrupció fészke. Például felemlíti, hogy Micsura doktor aranyosmaróti zsupán korában megtörtént, hogy a prágai mezőgazdasági minisztérium megbízásából József főherceg kistapolcsányi uradalját kényszerigazgatás alá helyezték. Micsura a szezueszter elnökévé ki-nevezte önmagát és valóságos rablógazdaságot kezdett az uradalomban.

Előkészületek Ofelsége Aleksander király esküvőjére.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, febr. 7.

Holnap délután 5 órakor kezdi meg a bizottság Beograd város főpolgármesterének üléstermében a tanácskozásokat, hogy Alexander király Ofelsége esküvője alkalmával rendezendő ünnepség programját elkészítse. Hivatalos helyen ez az első lépés az esküvői ünnepségre vonatkozólag. Az állam és a város most már együttesen válvetve buzgólkodik azon, hogy a nagy eseményt az ország és a főváros méltó keretek között ünnepelje. A királyi palotában éjjel és nappal folyik a munka. Festők, díszítők, mechanikusok felváltva éjjel-nappal dolgoznak, hogy az épület külső és belső része minél előbb elkészüljön. A palota berendezésének nagy-

része már megérkezett; az udvarnagyi hivatal közlése szerint a palotát és berendezését a jövő hónapban a közönség is megtekintheti. Tegnap érkeztek meg az udvari fogatok és szánkók. Beograd községe tanácsa a csillagászati megfigyelőállomás mögött egy telket bocsájtott az udvar rendelkezésére, ahol koeszizineket és istállókat fognak építeni az udvari fogatok és lovak részére.

Tegnap bizottság utazott Zagrebba, hogy Horvátországban és Szlovéniában megtekinthe és kiválassza azokat a lovakat, amelyeket az udvar részére szántak.

Ezek a lázas készülődések arra engednek következtetni, hogy a király esküvője a tavasz első hónapjában megtörténik.

Terjed a csehországi bányásztrájk.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Prága, febr. 7.

A csehországi bányásztrájk tovább terjed. A mozgalom már átterjedt Kladrnóra és a többi más bányavárosokra is. A vasuti szénrakodó állomások legfeljebb még 18 napra való szénkészlettel rendelkeznek.

Prága, febr. 7.

A cseh közmunkaügyi minisztériumban Toslár miniszter elnökletével tanácskozás folyt a cseh bányaművek képviselőivel a sztrájk megszüntetése tárgyában. A miniszter a tanácskozás után a sztrájkoló bányászok képviselőit fogadta.

Lázadás Indiában.

— Budapesti tudósítónk jelentése. —

London, febr. 7.

Az indiai minisztérium tegnap délután hivatalos táviratot tett közzé a lázadásokról. Chauri falut a lázadók megtámadták, az angol rendőrállomást megostromolták és 2 brit tisztet, 15 rendőrt megöltek. A megvadult tömeg a holttesteket magányan elégette. A zendülők Bareillyben elpusztították a Gorainur felé vezető vasutat. Ötezer indus lázadó a kormány tilalma dacára diszmenetben felvonult és a várost meg akarta szállni. A brit rendőrség a tömeg közé lőtt. A lázadók közül többen meghaltak.

TÖZSDE

Február 7.

Beograd. Valuták: Dollár 74—, Francia frank 625, Márka 38-25, Lei 59 és fél.

Devizák: London 328—, Milano 3-53, Berlin —38, Bukarest —60, Prága 1-45, Wien —99, Budapest II és háromnegyed.

Zürich. (Nyitás.) Devizák: Berlin 252-5, Newyork 2405, Prága 965, Budapest 77, Zagreb 165, Varsó 16, Wien 17, bélyegzett 8.

Zürich. (Zárlat.) Devizák: Berlin 252 és fél, Newyork 511, London 2218, Páris 4220, Milano 2420, Prága 262 és fél, Budapest 077 és fél, Zagreb 165, Varsó 16, Wien 17, bélyegzett 008.

Budapest. (Zárlat.) Valuták: Napoleon 2550, Font 5550, Lengyel márka 20, Márka 342, Lira 3025, Csztrák korona 8 és háromnegyed, Rubel 53, Lei 510, Szokol 1237, Dinár 850 és fél.

Devizák: London 2875, Newyork 6621 és fél, Berlin 3332 és fél, Milano 3075, Páris 5525, Prága 1237 és fél, Zürich 12875, Wien 8 és egy-negyed, Zagreb 220.

A szerb-román határkligazítás

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, febr. 7.

A szerb-román határkligazító bizottság a napokban befejezte munkásságát. Az SHS állam kiküldöttei már vissza is érkeztek Temesvárról Beogradba, ahol működésükről jelentést tettek a kormánynak. A határmegállapító bizottságra csupán még egy vitás kérdés döntése vár és ez a varadiai (Oravica melletti) vonal ügye. Delegáltjaink ebben az ügyben javaslatot tettek a román kiküldötteknek, akik azonban erre még nem válaszoltak.

A tartalékos tisztek kütdöttsége Pasitynál.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, febr. 7.

A tartalékos tisztek és hadviselt katonák szövetsége deputációt küldött Pasity Nikolához, mely memorandumot adott át a miniszterelnöknek. A szövetség kérte Pasity utján a kormányt, hogy a tiszviselői létszám redukálásánál legyenek tekintettel érdemeikre és ne hocsássák el őket az állam szolgálataiból.

Az állam kerületi felosztása.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, febr. 7.

Az állam kerületi felosztásának kérdése most már rövid időn belül elintézésre nyer. Az erre a célra alakult bizottság megkezdte a törvénytervezet áttanulmányozását és köteles működését 12 napon belül befejezni és arról a törvényhozó bizottságnak előterjesztést tenni.

Két vidovdani merénylő szökése.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, febr. 7.

A belügyminisztérium azt az értesítést kapta a wieni rendőrségtől, hogy a régens elleni merénylet két főcinkosa: Marinkovity Mladen és Juhász József a napokban Wienn keresztül Magyarországra utaztak, ahonnan a cserétransporttal Oroszországba szállították őket. Juhásznak és Marinkovitynak a továbbutazáshoz szükséges pénzt dr. Bronszki wieni bolsevikki megbízott adta.

A kisentente a genuai konferencián.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Beograd, febr. 7.

A kisentente kormányai között ezmezeserék folynak arra vonatkozólag, hogy a kisentente egy olyan megállapodásra jusson, melynek alapján határozott programmal fog résztvenni a genuai konferencián. Erre az értekezletre az készítette a kisententet, hogy Szovjet-Oroszországot is meghívták a genuai konferenciára. A tárgyalásokkal a beogradi kormány kezdeményezte, mert az SHS állam nem akarja elismerni a szovjetkormány törvényességét. Jól informált körökben beszélnek, hogy a kisentente delegátusai legközelebb konferenciára ülnek össze Beogradban.

Beograd, febr. 7.

Egy Moszkvából érkező távirat szerint a moszkvai szovjetkormány saját delegáltjain kívül dr. Markovity Szima volt SHS kommunista képviselőt is elküldi a genuai konferenciára.

Nemzetközi szocialista-konferencia Párisban.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, febr. 6.

Párisban tegnap megkezdődött a nemzetközi szocialista konferencia. A német delegátus a német vasutas sztrájk miatt, az olasz delegátus pedig az olasz kormányválság miatt nem jelentek meg a konferencián.

Az angol, belga és francia delegátusok a második és harmadik internacionálé közeli tárgyalásainak kérdéséről beszéltek.

Páris, febr. 6.

A nyolcadik nemzetközi szocialista értekezlet elfogadta Adler osztrák delegátusnak azt a javaslatát, hogy a londoni, wieni és moszkvai szocialista végrehajtó bizottsággal közös értekezleten vitassák meg az új proletárság legfőbb tenivalóit. Ennek nyomán elhatározta az értekezlet, hogy a londoni és wieni végrehajtó-bizottság már hétfőn összeül.

Páris, febr. 7.

A nemzetközi szocialista kongresszus két bizottságot küldött ki a jóvátételi és leszerelési kérdések megbeszélése céljából.

A kongresszus a németek távolléte miatt rövidesen újabb konferenciát hív össze Frankfurtba.

Az olasz kormányválság.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Róma, febr. 7.

Del Nicola a kamara elnöke megbízást kapott a királytól kormányalakításra. A designált miniszterelnök a baloldali pártok bevonásával és az olasz néppárttal akarja a kormányt megalakítani, hogy így a bal- és jobboldal is képviselve legyen a kormányban.

A német vasutassztrájk.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Berlin, febr. 7.

A birodalmi kormány megkezdte a tárgyalást a szakszervezetek vezetőivel. A vasuti tisztviselők országos szervezete nem küldte el képviselőit erre a tárgyalásra.

Berlin, febr. 7.

A sztrájkoló munkások és munkások Frankfurtban a vasuti mozdonyokat használhatatlanná tették. Berlinben a kormány erősen tartja a rendet. Holnapra a helyzet javulását várják.

Mint hogy Berlinnel nincs telefonösszeköttetés, az egész országban ellenőrizhetetlen rémhírek szárnyalnak. Egy ilyen hír Rathenau külügyminiszter meggyilkolásáról szót.

Berlin, febr. 7.

A kormány bizonyos kérdésekben, így a községi alkalmazottakra vonatkozó kérdésekben és egyéb munkaügyi kérdésekben a sztrájkoló vasutasoknak engedelményeket tett. A munkások vezetői a kor-

mány közléseit tudomásul vették.

A városi alkalmazottak bizalmi testülete kétharmad többséggel elhatározta a sztrájk beszüntetését. Hir szerint a munkások a döntést elfogadják. Remélik, hogy kedden a vasutasok és a városi munkások sztrájkja megszűnik.

Berlin, febr. 7.

Berlinben a vízhiány aggasztó méreteket öltött. A sztrájkolók még a kórházak ellátásáról sem gondoskodtak, ami miatt a legsürgősebb operációkat is el kellett halasztani. Ennek folytán a szülészeti klinikán sok haláleset fordult elő.

Az összes színházakat bezárták, a kutak körül óriási tömegek tolonganak, akik a vízért valóságos élet-halál harcot vívnak.

Budapest, febr. 7.

A máv igazgatóság jelenti, hogy a német vasutassztrájk miatt az Orient express csak Budapest és Bukarest között közlekedik.

A bécsi szociáldemokrata-párt szervezet.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Wien, febr. 7.

A wieni szociáldemokrata-párt-szervezet most tette közzé évi jelentését az 1920. év júniusától 1921 júniusáig terjedő időszakról. Ezen idő alatt a szociáldemokrata-párt 45.957 férfitaggal és 18.844 nőtaggal szaporodott. Jelenleg a pártnak 132.742 férfi és 58.637 nőtagja van. Minden tízezer lakos közül 4319 szociáldemokrata. A jelentés hangoztatja, hogy a pártnak nem szabad addig nyugodnia, amíg félmillió wieni proletárt nem von bele a maga politikai szervezetébe. A jelentés szerint a város költségvetése meg fogja haladni a hatvan milliárdot. El nagy teher elviselhetővé végezt a vagyonos osztályokat kellőképpen meg kell adóztatni.

Óriási hóviharak Japánban

A lavina eltemetett egy vonatot. Százhusz halott.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Tokio, febr. 6.

Tokio környékén néhány nap óta óriási hóesések vannak. Itóbaru vasutállomáson egy hólavina eltemetett egy ott veszteglő személyvonatot. Ennek következtében százhusz ember az életét veszítette és sokan megsebesültek.

Az osztrák-magyar közeledés.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Wien, febr. 7.

A „Neue Freie Presse” értesülése szerint Ausztria és Magyarország kormányai között tárgyalások folynak arról, hogy mikor és milyen körülmények között viszonzozza Ausztria a magyar kormány látogatását.

A becskeréki bar — új helyiségben.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerék, febr. 7.

Hat hónappal ezelőtt merész és kockázatos vállalkozásba bocsájtott néhány becskeréki. Megkíséreltek, hogy a kisvárosba, egy kis nagyvárosi izt. éjszakai életet varázsoljanak — bár alapítottak. A tulajdonosok részéről nagy reményekkel indult meg a vállalat, a közönség részéről pedig több-kevesebb jóakarattal és bizalmatlansággal vegyített érzelssel. A rosszmájúnak már előre kiszámították, életidejét, nagyot osalódtak azonban, mert Becskerek kitért magáért, megállotta a tűzpróbát s ma már részben biztosítva van a bar további fennmaradása.

Sőt a fénykora csak most kezdődik majd. A napokban ugyanis a régi épületéből, a Páris-szállodából, mely erre a célra abszolút alkalmatlannak, szűknek és kényelmetlennek bizonyult, átköltözködött a teljesen átalakított és külön e célra elkészített „Korona”-kávéházba, melynek udvari nagyteremben nyert elhelyezkedést. Berendezése egyenesen pazar. Zagrebi mintára készült. Oldalt páholsorok vannak, lent pedig a földszinten asztal-álmék.

A műsor teljesen új. Egyik szám ügyesebb és érdekesebb mint a másik. Szinte meglepően változatos számok, elsőrangú művészek és művésznők. A karnagy a régi — a kitűnő Neszmélyi Izsó a parkettáncokat kísérő cigányzene azonban új tagokból alakult Rácz Péter vezetése alatt.

Az osztrák-cseh pénzügyi tárgyalások.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Wien, febr. 7.

Gürtler osztrák pénzügyminiszter holnap érkezik vissza Wienbe és szerdán jelentést tesz a pénzügyi bizottságban a prágai tárgyalások eredményéről.

HIREK

Alekszjevity inspektor előléptése. Ófelsége a király, Alekszjevity Mita elsőosztályú inspektort a belügyminisztérium B. B. B. osztályának főnökét elsőosztályú naceselnikké léptette elő.

A tavaszi mintavásár. A tavaszi nemzetközi mintavásárt Prágában tartják. A vásár március 12-én kezdődik és 19-én zárul le.

A beogradi pékek mozgalma. Beogradból jelenti tudósítónk: A beogradi pékek szövetsége a fővárosi községtanácsához előterjesztést tett, melyben kijelenti, hogy a pékek sztrájkba lépnek, ha a vezetőség nem egyezik bele a kenyér árának felemelésébe. Mitrovity, a városi képviselőtestület elnöke a pékek követelésére vonatkozólag azt válaszolta, hogy semmiesetre sem teljesíti a kérelmet és minden lehetőséget megtesz, hogy munkabeszünetes esetén a város győzzön. A községtanács erre az eshetőségre elkészülve, elhatározta, hogy a külföldről nagyobb mennyiségű lisztet vásárol és szállít Beogradba.

Hare a délszerbiai haramiák és a esendőrök között. Beogradból jelenti tudósítónk: Detrovo (Délszerbia) környékén a esendőrjárat és arnauta rablók között összeütközés támadt, melyet heves harc követett. A nagy esatában tizenegy arnauta elesett, a esendőrök közül pedig többen megsebesültek. A rablócsapat végül sérülteit hátrahagyva, megfutamodott.

A famunkások bérmozgalma. A múlt hét folyamán a becskeréki famunkások béremelést kértek munkaadóiktól. A tárgyalások, amelyeket a famunkások szakszervezetének vezetősége közvetített, tegnap eredményre vezettek, amennyiben sikerült az egyezséget létrehozni. A famunkások huszonhét százalékos fizetéstöbbletet kaptak.

Atutalások és csek-kiírások az összes kül- és belföldi piacokra, nevezetesen Bécs, Prága, Budapest és Berlinre legjutányosabban eszközölhetők — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a Nagybecskereki Takarékpénztárnál (Korona-szálló épület I. emelet. Telefonszám 16.) Ugyanott a fennálló devizarendeleket értelmében árukitételre vonatkozó valuta-biztosítások is nyújthatnak.

Kettős halálos szerencsétlenség. Megrendítő szerencsétlenség tartja izgalomban a torontálmegyei Lázárföld község lakosságát. Wetter Rozália és Wetter Katalin ugyanis hétfőn délután kukoricát akartak patogatni, a takaréktűzhely azonban kialvóban volt. Wetter Rozália, hogy felelőssége a tüzet, elővette a petróleummal színültig telt kannát és abból akart néhány cseppet a parázsra önteni. A petróleum természetesen lángot fogott és nagy dörménnyel felrobbant. A két szerencsétlen nővér pedig oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy sérüléseikbe kedden délelőtt belehaltak.

HÁZIKINCIS mindenki számára Feller patikus jó illatú „Elsa-Fluid”-ja, a legjobb szer a tagok és a hát bedörzsölésére, mint kozmetikum a fogak, foghús, száj, fejbőr ápolására. Erősebb és jobb, mint a sósborszesz. 3 duplaüveget vagy 1 speciális üveget csomagolás és portóval együtt 48 K-ért küld: FELLER V. JENŐ Stubića Donja, Central 202. sz. (Hrvatska).

Bécsujhelyt akarják Nyugatmagyarország fővárosának.

A Torontál wieni szerkesztőségétől.

Wien, febr. 7.

Az osztrák pártok veszekedése az Ausztriához csatolt és „Burgenland”-nak elnevezett Nyugatmagyarország feletti hegemoniáért még mindig tart. Az osztrák szociáldemokrata-párt esélyei igen csekélyek a Nyugatmagyarországon elrendelendő választásokon tehát most azon fáradoznak, hogy Nyugatmagyarországot olyan régi osztrák területekkel egyesítsék, amelyeknek lakossága túlnyomóan szociálista érzelmi.

Miként ismeretes, az osztrákok Nyugatmagyarország lakosságának teljes politikai autonómiát ígérték. Most azonban egyre-másra merülnek fel tervek, amelyeknek megvalósulása Burgenland népét befelé vezető tények elé állítanák.

Nyugatmagyarország népe a tartomány fővárosánál három várost, illetőleg községet szemelt ki: az osztrák kormány Nagymarton, Kismarton és Savanyukút között választhat. Most az osztrák szociáldemokraták körében mégis felvetődött az a gondolat, hogy Bécsujhelyt és környékét Burgenlandhoz csatolják és az új tartomány fővárosát Bécsujhelyt tegyék meg. Bécsujhely és környéke az osztrák szociáldemokrácia legerősebb fészke és ha az osztrákok kezébe jutott Nyugatmagyarország ügyeit Bécsujhelyről intéznék, úgy Burgenlandban is csakhamar sikerülne szociáldemokrata majoritást teremni. Nyugatmagyarország lakossága azonban hallani sem akar erről a tervről. Nagymartonban, valamint Savanyukúton igen nagy az elkeseredés a bécsujhelyi kombináció miatt és arra hivatkoznak, hogy Bécsujhelynek semmi érzelmi közössége nincsen a Burgenlanddal, lehetetlen tehát azt Nyugatmagyarországhoz csatolni, sőt annak fővárosát tenni meg. Az osztrák kormány teljes autonómiát és örendelkezési jogot ígért Nyugatmagyarországnak, lehetetlen tehát, hogy mostan gyarmatként kezeljék és Wienben határozzák meg, honnan fogják az új tartományt kormányozni.

A lakosság elkeseredését növeli az a tény is, hogy eddig még egyetlen párt sem emelt szót a nyugatmagyarországi választások elrendelése érdekében. Imár egy negyed éve, hogy Burgenland Ausztria birtokába került, de még mindig úgy kezelik, mintha egyszerű gyarmat volna és semmi jele annak, hogy az a helyzet egyhamar megváltozzék. A választások megajátását Nyugatmagyarország lakossága már azért is szeretné, mert a burgenlandi magyarság azt tervezi, hogy külön listával megy be a választási küzdelembe. Ettől azt remélik, hogy sikerül néhány magyar nemzetiségű képviselőt a wieni parlamentbe küldenie.

az. p.

A magyar politikából.

A Torontál tudósítójának távirata.

Budapest, febr. 7.

Keeskeméten a függetlenségi párt jelöltje Horváth Mihály győzött ezernegyven szavazattöbbséggel.

Vasárnap koronázzák az új papát

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Róma, febr. 7.

XI. Pius, az újonnan választott római pápát vasárnap, február 12-ikén koronázzák meg a Szent Péter-templomban.

Róma, febr. 7.

O'Connell amerikai bibornok közvetlenül a pápa megválasztása után érkezett meg Rómába. A többi amerikai bibornokot holnapra várják.

A bibornokok tisztelgésekor XI. Pius pápa Piffel wieni hercegérseknek azt mondta, hogy vigye el áldását a wienieknek és az osztrákoknak. Közvetlen tapasztalásból ismeri a nép nyomorát, szívből sajnálja az osztrák népet.

A francia katolikusok nagy örömmel fogadták a pápaválasztás eredményét. Az új pápa kitünően beszél franciául.

Budapest, febr. 7.

A magyar kormány meglepő táviratot küldött Rómába, kifejezve az egész ország katolikusai-

nak őszinte örömét a pápa megválasztása alkalmával.

Róma, febr. 7.

A római lapok közlik XI. Pius pápa életrajzi adatait.

Az új pápa 1857-ben Pesóban született. A magasabb egyházi körök figyelmét leginkább akkor vonta magára, amikor a milánói érsekség területén működött, ahol egyháza és a tudomány érdekében mint lelkipásztor és mint történetíró kiváló munkásságot fejtett ki. Előbb a milánói Ambroziano, majd a vatikáni könyvtár könyvtárnoka volt. 1921-ben Ferrario utóda, milánói érsekké lett. Biborossá múlt év júniusában nevezték ki.

Róma, febr. 7.

Camer, amerikai biboros tegnap délután Rómába érkezett. A pályaudvaron az angol kolónia tagjai fogadták. A biboros a pályaudvarról egyenesen a Vatikánba hajtott.

Végig a piacon.

A tojás karriéréje. — Drágaság. Perlekedő kofák.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 7.

Tegnap kedd lévén, hetipiac volt. Még a rut időjárás dacára is, amint azt másképpen nem is lehet elképzelni. A kofák alkotta piaci törvény ugyanis kimondja, hogy az Isten a hét második napját hetipiacnak szánta s ha török, ha szakad, ez már így van és marad. Akár havazik, akár esik. Tegnap havazott. Finom, csillagos hópelyhek hullottak szakadatlanul és a hideg takaró lassankint egészen befőtte a bokázó kofákat, a siető, kipirult arcú vásárlókat s a gyéren megrakott árusító asztalkákat.

A piac nagyon szomorúan festett. A hosszú asztalok nagy része üresen tátongott s a fehér hórétet csak itt-ott törte meg egy-egy lepokrózott élelmiszer. Árusító természetesen szintén csak néhány jelent meg a piacon. Vidéki pláne kevés, a legtöbbje a beeskereki kofavilág jeleiből került ki, akik részint megszokottságból, részint a napi események megtárgyalására, főképpen pedig a piaci kurzus megállapítása végett szánták rá azt a néhány órát, amit a Váraljai-utcában eltöltenek. A vásárlókról nem sok a mondani való. Üres csekkerekkel szaladgáló nagyságok, cselédleányok és elvétve néhány szakácsné. Ez utóbbiakból azért olyan kevés, mert a mai elegáns világban csak nagyon ritkán adja rá a fejét valaki az ilyen foglalkozásra, másrészt meg, ha már elfogadta, van benne annyi előzékenység és megengedi, hogy rossz időben a nagyságos asszony is egy kis fizikai mozgást végezhesen a piacon.

Ami az árut illeti, arról már sokkal többet lehetne írni. Az árakról még inkább. Jelenleg a nemrég még oly jámbor és igénytelen tyuktojás című élelmiszer dominál a piacon, ami azonban nem azt jelent, hogy belőle van a legtöbb, hanem azt, hogy egyáltalában nincsen. És a tojásnál ebben áll a felfang. Nincsen. Hiába a sírás-rivás.

hiába a nyomorról szóló mesék és „a hat gyermekem szenved” — a köszívü tyamukok nem érzékenyek el. Néha mégis mintha megkönnyülnének, rövid suttogásszerű beszélgetés után előkerül a pultról a kosár erősen eltakart fenekéből néhány verszegény, torz tojás, de ez szinte észrevétlenül gyorsan eltűnik a vevő szatyorjában. Azt hiszem, meg sem kell jegyezni, hogy árfolyamon felül. Ami azt jelenti, 9-10 korona helyett 12 koronáért.

Megmeréseltük kockáztatni az egyik értelmesebb kofánál azt a kérdést, hogy miért oly nagy ritkaság a tojás, mióta futott meg ez a szimpla, lenezett cikk ilyen szédületes karriért? A válasz egy gunyos lenezés és sajnálkozó tekintet után — szóval szóra így szólt: Jha, az emberek csak akkor értékelnek valamit, ha elvesztették, így állunk a tojás ügyében is. Miért nincsen? Azért, mert a tojáskereskedők a vidéken összeszámolják azokat 6-7-8 koronás árban, nem bolond tehát a paraszt, hogy a néhány korona különbözetért bekocezzon a városba.

A tojás újabb emelkedése a kofák szerint rövidesen bekövetkezik, különösen, ha az idő nem változik. Különben ugyanaz a sors várható a többi élelmiszercikknek is. A januári és februári árak között máris nagyfokú differencia észlelhető, különösen a bab, a burgonya, hagyma és kukoricánál, ahol két-három hét alatt százszázalékos emelkedés állott be.

Mindenből kevés van, csupán egyvalamiben ül diadalt a bőség — ez a kofák hagyományos gorombasága. Ehhez még jobban értenek, mint az árdragításhoz.

Fűszerkereskedősegéd

önálló, ügyes, a kárkár-rendezésben jártas, szerbül, magyarul, németül tudó 205

azonnal felvételik.

Cím a „Torontál” kiadóhivatalában.

Magyarország Párisban tárgyalta jóvátételi engedményekről.

1.100.000.000 arany korona?

A Torontál wieni szerkesztőségétől.

Wien, febr. 7.

Az utóbbi időben a külföldi sajtóban olyan hírek kerültek forgalomba, hogy Magyarországnak gazdasági erejét meghaladó állatkontingenset és nagymennyiségű mezőgazdasági terméket kell az ente számára jóvátétel címén átadni. Ezért a magyar kormány megbízásából a helyzet tisztázására Miklós Ödön államtitkár a Nemzetközi Duna-bizottság alelnöke kitűzött Párisba, hogy a jóvátételi bizottságot még a határozat meghozatala előtt informálja Magyarország válságos és reménytelen gazdasági helyzetéről. A jóvátételi bizottság Miklós Ödön meghallgatása után, értesülésem szerint, egy külön bizottság küldését határozta el, mely a helyszínen végzendő tanulmányok alapján hivatva lesz Magyarország gazdasági helyzetét alapos mérlegelés tárgyává tenni.

Habár a jóvátételi bizottság a reparációs összegeket csak ennek a bizottságnak jelentése után fogja végleg megállapítani, beavatott helyről nyert információk szerint Magyarországnak 1.100.000.000 arany koronát kell fizetnie. Abban az esetben pedig, ha Magyarország a fizetést nem tudná aranyban teljesíteni, állat- és terményszolgáltatásban történik a kiegyenlítés. Hozzávetőleges átszámítással ez annyit jelent, hogyha Magyarország ezt az összeget tényleg készpénzben akarná kifizetni, úgy lakosaira fejenként ezer korona hadisarc esnék. Ha ellenben nem pénzben, hanem természetben teljesítene Magyarország a jóvátételt, úgy harminc esztendőn át évenként hatvan ezer darab sertést, lovat és szarvasmarhát kellene szállítani.

Miről irnak a lapok?

A „Szamouprava” Strossmayer József volt gyakovói püspök életrajzát adja és érdemeit méltatja születésének 107. évfordulójára alkalmából. Ő a XIX. század egyik legnagyobb lángelméje. Született Osiekben, iparos családból. 1844-ben lett a filozófia és a teológia doktora, majd tanár és püspök. A római pápa a római grófsággal ajándékozta meg, az ausztriai császár pedig a valóságos titkos tanácsos-sággal tüntette ki. De mindez csak a figyelem jele és nem az érdemek helyeslése és elismerése volt. 1867-ben a vatikáni egyházi kongresszuson kitünően viselkedik. Magára vonja az egész világ bámulását. Gladstone és más világhírű emberek és politikusok keresik ismeretségét. A római pápa Graude munus enciklikája, mely Tyirilo és Metodijét a római egyház szentjei közé sorozza, az ő műve. 1882-ben befejeződött az ő nevével elnevezett ritka szép stílusú katolikus templom. A zagrebi jugoszláv tudományos akadémia, valamint a zagrebi tudományegyetem és festőművészeti múzeum az ő műve.

A „Szloboda” újból is felhívja a kormány figyelmét az élelmiszerek napról-napra emelkedő árára. Romániában az utóbbi időkhöz vala-

sebb nemz korm ges j letbe vény az ál a ma men deni lessé tekin

Ha tekin hogy amel külö köve korn iük e ben látju a ko esetl közr a ta sabb a le ratá nyozi fino lenit mell ipar tora

Ez hog ban és fo tet i gári vise ily lehe a k az é téni ják. eszi szer nvo szel don lam szár ezel mir talc az t less vál tov ked jon elé téti hog jor nel tos der ágr hog szí pé jái be go ho szí ler sze ga fe. ha ut tá ny lei al

sá vo re

mennyi európai országok között a legolcsóbbak voltak. Minthogy az utóbbi időkben a drágaság ott is kezdett emelkedni, a romániai kormány jónak látta a kivitelt betiltani. És nálunk. Lehetetlen elhinni, hogy a kormány a megváltás útját egyáltalán nem ismerné. Hiányzik csak a kellő jóakarát.

A „Rijec” kommentálja a kormánypárton és a horvát-blok közt eddig folytatott vitát. Habár a vita nem is vezetett eredményre, de mégis nem volt hiábavaló. Kitiint, hogy nemcsak a kormánypártok, hanem más pártok sem akarnak tárgyalni a horvát-blok pártjaival mint a „horvát nemzet legitím képviselőivel”, hanem igenis hajlandók tárgyalni oly alapon, amint az egy egységes állam pártjai közt szokásos. A horvát kérdés kalapja alá a horvát-blok a zsandárok durvaságát, az adót, a pártoskodást, a korrupciót, a vámot stb. A horvát-kérdés ebből főkét kovácsolna a maga részére, lehet, hogy kisebb eredménnyel még az esetben is, ha itt angol zsandárok működnek, ha forgalmunk úgy működne, mint a német, ha pénzügyünk olyan volna mint a német, ha pénzügyünk olyan volna mint a cseh stb. A felelősség ezért az összes pártokat terheli. A legutolsó választások alkalmával Macedóniában ezen jelszavak alatt agitáltak, akkor azt macedon kérdésnek is el lehetne keresztelni. Beszéljünk ezért csupán a horvát kérdésről.

Nyilttér

Ezen rovat alatt közlöttékert nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Nyilatkozat.

A „Torontál” február 8-iki számában megjelent „Figyelmeztetés” című közleményre vonatkozólag ki nyilatkozatom, hogy az abban foglaltak minden komoly alapot nélkülöznek, mert én sem a múltban, még kevésbé a jövőben, atyám, Schwan József nevére semminemű adósságot nem esináltam és mint rosszakaratú rágalmat visszautasítom. Végül kijelentem, hogy Schwan Józsefnek a „Torontál” tegnapi számában megjelent engem rágalmozó figyelmeztetésével szemben csak annak kijelentésére szorítkozom, hogy emiatt Schwan József ellen a bíróságnál a feljelentést megtettem.

Schwan István.

188—922. sz. 3070

Pályázat.

Az üresedésben levő botosi és szerbeleméri községi szülésznői állásra pályázatot hirdetek.

Évi fizetés 300 dinár és a betegek meglátogatása alkalmával előírt, illetve megállapított díjak. Ezenkívül jár havi 350 dinár személyi pótlék. Felhívom az ezen állásra igényt tartókat, hogy oklevelükkel és a többi okmányaikkal felszerelt kérvényeiket legkésőbb 1922. évi február 20 ig ezen szolgabíróságnál nyujtsák be.

Vel. Beeskerek, 1922 január 20.
Nádasky, főbíró.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál - Veliki Beeskerek.

Meghívó

a Teglagyári és Építőipari Rt.-nak f. hó 26-án délelőtt fél 12 órakor a városi irodahelyiségében tartandó IV. évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyvvezető és két jegyzőkönyvhitelesítő kijelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése, az 1921. évi zárszámadás előterjesztése, a tiszta nyereség hováfordítása iránti határozathozatal, az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. Az igazgatóság lemondása s annak tudomásul vétele.
4. Igazgatóság választása 6 év tartamára.
5. Felügyelő-bizottság választása 3 év tartamára.
6. Esetleges indítványok.

Megjegyzés: Az alapszabályok értelmében szavazati joggal csak azon részvényes bír, aki részvényeit legalább 3 nappal a közgyűlés előtt a vállalat pénztáránál letétbe helyezte.

A Beogradi Prva Srpska Zemljoradnička Banka vojvodinai főfiókja Veliki Beeskerek

Petrogradska (Melencei) ul. 13. sz., saját épületében.

Telefon 100.

Sürgöncim:
„Prvazemba”

Fogad betéteket a legelőnyösebb feltételek mellett felmondással és felmondás nélkül; fizetéseket eszközöl Jugoszlávia minden helyiségében. Utón vannak nagymennyiségű földművelési gépek és eszközök, ugymint: Rud. Sack-féle leipzigie ekék, triőrek, kukoricamorzsolók stb., amelyeket a földművelők legkedvezőbb feltételek mellett kaphatnak.

Fakereskedőknek

nagybani behozatal erdélyi deszka vagon-tételekben Zombolyán át, hajótételekben Orsova és Galacon át.

Asztalos- és építőáru, stafi, lécs és épületfa, dimenziósfa,

az általánosan ismert

GRASSL, SCHENK wieni cég palotailvai termelésből.

Tessék ajánlatot kérni a cég S. H. S. képviselőjétől:

Spitzer József fakereskedőtől Veliki Kikinda.

Szövetek és bélések

óriási választékban nagyban alábbi cégnél:

Adler & Büchler

ZAGREB, Preradovičeva ulica 2.

Telefon 26—56. Sürgöncim: Štofova.

Hirdetmény.

A „Banatia” cukorka, csokoládé- és kekszgyár részvénytársaság Veliki Beeskerekben 1921. december hó 30-án tartott közgyűlésében elhatározta a társaság felszámolását. Az 1875. XXXVII. 1-2. 202. § értelmében felhívjuk a társaság hitelezőket, hogy követeléseiket ezen hirdetmény harmadszori közzétételétől számított 6 hónap alatt érvényesítsék. Veliki Beeskerek, 1922. január 31-198. A felszámoló.

Perfekt szakácsnő vagy háztartásnő,

ki 8—10 kertésznek főz, azonnal keresetlik. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével és bizonyítványokkal J. M. Georgievic & Testvére nagykertészetéhez, Belacrkvára küldendők.

Nagyobb mennyiségű finoman örölt boszniai és német, valamint tengeri

50

raktáron. 202

Behr Hugó, Kovin.

Egy gyermek sportkocsi eladó.

Petrogradska (Melencei) ul. 37. sz. 202

A tamásfalvai

nagyvendéglő

szabad kézből eladó.

Bővebbet a tulajdonosnál Kaiser Mátyás vendéglő, Tamásfalva.

Figyelmeztetés!

Özv. OPPERT MIHÁLYNE Magyarországn levő üzletét megvettem, kérem a netaláni hitelezőket, követeléseiket 8 (nyolc) napon belül nálam bejelenteni.

REMSING JÓZSEF

vegyesáru kereskedő, Magyarországn.

Különfele

szobabutor eladó

Petrogradska (Melencei) u. 22. sz. alatt az udvarban 202

Teljesen modern, alig használt:

komplett hálószoba, komplett ebédlió;

továbbá: egy selyemszövetből bevont szalon garnitúra, 1 pianó, 1 billiárdasztal és több művészi festmény jutányosan eladó.

Cím a „Torontál” kiadóhivatalában

Elsőrendű külföldi

dióóráz kokosz

minden mennyiségben ingyen házhoz fuvarozva kapható

Prometno D. D.
Zsitni trg. 133 Telefon 72.

Kladja Pleitz Fer. 202.